

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 415/2025 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen valokuiturakentamisen vaikeuttamisesta uusilla viranomaisohjeistuksilla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Vesa Kallio /kesk ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 415/2025 vp:

Aikooko liikenne- ja viestintäministeri käyttää ohjausvaltaansa, jotta suuren osaa Suomea digitalisoituminen ei pysähtyisi Traficomin uuden ohjeistuksen seurauksena,

kuinka hallitus aikoo edistää hallitusohjelmansa toteuttamista ja sen myötä kiinteiden laajakaistayhteyksien rakentamista alueille, joille ne eivät rakennu markkinaehtoisesti, ja

miten hallitus aikoo varmistaa, että viranomaiset, kuten Traficom, tukevat ja edistävät eivätkä aktiivisesti estä valtion digitaalisia ja maaseutupoliittisia tavoitteita?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Maanteiden tiealueet ovat jatkossakin verkkorakentamisen käytössä. Liikenne- ja viestintävirasto Traficomin valmisteleman uuden määräyksen myötä nykytilanne ei ole muuttumassa merkittävästi. Nykyisen määräyksen mukaan tien ja ojan väliin saa rakentaa vain loivaluiskaisilla tieosuuksilla. Niissäkin tapauksissa, joissa sijoittaminen ei olisi sallittua tien ja ojan väliin, sijoittaminen voisi kuitenkin yleensä tapahtua Väyläviraston hallinnoimalla tiealueella, jolloin tiealueen ulkopuolella olevien maanomistajien kanssa neuvottelemisen ei olisi tarpeen.

Traficom valmistelee rakenteiden, rakennelmien ja laitteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle annetun määräyksen uudistamista. Traficom vastaa määräysvalmistelusta sille liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetussa laissa (503/2005) säädetyn toimivallan perusteella.

Traficomin valmisteleva määräysluonnos ei ole tällä hetkellä lausuttavana, vaan siitä pyydettiin lausuntoja 14.4.–9.5.2025. Luonnokseen on Traficomin mukaan tehty lausuntopalautteen johdosta merkittäviä muutoksia esimerkiksi maaseudun valokuitutoimijoiden esittämiin huoliin vastaamiseksi. Uudesta määräysluonnoksesta on tarkoitus pyytää lausuntoja alkuvuodesta 2026.

Määräysluonnoksen jatkovalmistelussa on Traficomin mukaan palautettu mahdollisuus sijoittaa rakenteita loivaluiskaisilla tieosuuksilla tien sisäluiskaan eli tien ja ojan väliin. Muualla tien ja

ojan väliin sijoittaminen ei ole nykyisinkään sallittua. Luonnosta on lisäksi muutettu niin, että sallittaisiin asennustyön suorittaminen ajoradalta tai tien pientareelta yksiajorataisilla maanteillä, joiden keskimääräinen vuorokausiliikenne (KVL) on alle 900 ajoneuvoa vuorokaudessa. Tämä kattaa arviolta 70 % valtion tieverkosta. Määräyksellä pyritään paitsi sujuvaan sijoittamismenettelyyn, myös turvaamaan liikenneturvallisuus, tienpidon toimenpiteiden suorittaminen ja se, ettei tien rakenne vaurioitu esimerkiksi maakaapeleiden sijoittamisen yhteydessä.

Suomessa viestintäverkkoyhteydet ja -palvelut ovat sekä kansallisesti arvioituna että kansainvälisessä vertailussa laadukkaat, turvalliset ja kattavat. Viestintäverkot ovat rakentuneet Suomessa pääasiassa markkinaehtoisesti. Suomessa investoidaan tällä hetkellä huomattavasti valokuituverkkoihin markkinaehtoisesti kannattavilla alueilla. Markkinoilla on paljon toimijoita, jotka ovat tehneet merkittäviä investointeja valokuituverkkoihin. Investoinnit eivät tule kuitenkaan pääsääntöisesti kohdistumaan harvaan asuttuihin alueisiin johtuen niiden korkeista investoinneista saavutettavaa kotitaloutta kohden.

Liikenne- ja viestintäministeriö on vuodesta 2010 alkaen toteuttanut tukiohjelmia nopeiden laajakaistayhteyksien edistämiseksi. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen RRF-rahoitusta oli viimeisimmän laajakaistatukiohjelman kautta jaossa 32 miljoonaa euroa vuosille 2022–2023. Tukihakemuksia saatiin yhteensä 41 kappaletta ja tukea myönnettiin yhteensä 27 miljoonaa euroa. Tällä hetkellä laajakaistarakentamista tuetaan EU:n maaseuturahastosta maa- ja metsätalousministeriön hallinnoiman tukiohjelman kautta. Vuosina 2014–2022 maaseuturahastosta rahoitettiin yhteensä 179 hanketta noin 73,3 miljoonalla eurolla. Suomen maaseuturahastosuunnitelmassa vuosille 2023–2027 maaseudun laaja-kaistayhteyksien rahoitukselle on varattu 53 miljoonaa euroa.

Hallitus antoi eduskunnalle EU:n niin kutsuttua gigabittiasetusta täydentävän lakiesityksen 21.8.2025. Hallituksen esitys on tällä hetkellä (joulukuu 2025) eduskunnan käsittelyssä. Gigabittiasetuksen tavoitteena on vauhdittaa erittäin suuren kapasiteetin verkkojen rakentamista esimerkiksi lupamenettelyä sujuvoittamalla ja sähköistämällä. Euroopan unionin yhteinen tavoite on, että kaikilla eurooppalaisilla kotitalouksilla olisi gigabitin yhteydet vuoteen 2030 mennessä.

Liikenne- ja viestintäministeriö on käynnistänyt myös Turvallisuutta ja uutta talouskasvua tietoverkoista -hankkeen (TUUTTI-hanke), jonka tarkoituksena on luoda Suomelle linjaukset turvallisen ja digitalisaatiosta kestävästä kasvusta ja kilpailukykyä luovan viestintä-verkkoinfrastruktuurin kehittämiseksi 2030-luvulle. Hankkeen ensimmäisessä vaiheessa muodostetaan kokonaistilannekuva viestintäverkkoihin liittyvästä infrastruktuurista, palveluista, markkinoista ja näiden tulevaisuuden näkymistä sekä keskeisistä päätösajankohdista. Kokonaistilannekuvassa huomioidaan muun muassa kiinteiden, matkaviestin- ja satelliittiyhteyksien tilanne ja kehitysnäkymät, painottaen kasvun ja turvallisuuden näkökulmia. Hankkeen yhteydessä arvioidaan myös yhteysnopeuksien vähimmäispalveluvelvoitteen tason nostoa.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategialla varmistetaan hallinnonalan yhteiskunnallinen tuloksellisuus ja vaikuttavuus sekä hallitusohjelman tavoitteiden toteutuminen mahdollisimman tehokkaasti. Ministeriö ohjaa hallinnonalan virastojen toimintaa muun muassa lainsäädännön ja tulosohjauksen keinoin.

Helsingissä 18.12.2025

Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne

VN/35946/2025-LVM-3

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: